

Litteratur er blevet undtaget fra det almindelige Udlaan fra Statsbiblioteket i Aarhus. Jeg skal nævne som Eksempel paa, hvilke Bøger det er, almindelige Mennesker ikke kan laane ved Statsbiblioteket, saadanne Bøger som Richard Petersens ypperlige Biografier, saadan en Bog som F. L. Grundtvigs „Fuglenes Liv“, saadan en Bog som Svend Grundtvigs „Gamle Minder“, en Bog som Grønlunds „Forverdenens Dyreverden“ og mange, mange andre Bøger, som er let tilgængelige for almindelige Mennesker, men som alligevel ikke paa nogen Maade kan siges at være Morskabslæsning for almindelige Mennesker. Jeg er slet ikke i Tvivl om, at den højtærede Kultusminister ikke har villet stille sig hindrende i Vejen for Folkeoplysningsarbejdet, men det er alligevel sikkert, at den højtærede Kultusminister ved det Skridt, han dør har foretaget, i Virkeligheden er kommet til at stille sig hindrende i Vejen for Folkeoplysningsarbejdet. Jeg har haft Lejlighed til at høre Klager, der lyder rundt omkring fra Landet, over, at man nu ikke kan faa den Litteratur, som man tidligere har haft Nytte og Glæde af, fra Statsbiblioteket i Aarhus, og det er jævne Bønderkarle, der klager sig, Lærere, der klager sig; rundt omkring fra lyder der Klager derover.

Naar man saa spørger, hvordan man begrundet et saa besynderligt Skridt som det, man her har foretaget fra Kultusministeriets Side, har jeg virkelig hørt, at Folkebogsamlingsmænd siger, at Grunden til, at man vil indskrænke Bogudlaanet, er, at Statsbiblioteket ved sine overordentlig liberale Udlaan og ved den store Interesse, det har vist for at faa Folk til at læse, har paaført Sognebogsamlingerne en Konkurrence. Jeg maa rigtignok tilstaa, at jeg som Folkebogsamlingsmand aldeles ikke begriber denne Tale. Jeg har hele Tiden netop som Folkebogsamlingsmand følt, at der var ingen Steder, man havde en bedre Støtte og kunde have mere Nytte af at henvende sig, end paa Statsbiblioteket i Aarhus. Derfra kunde man faa Bogkasser med den Litteratur, som man kvier sig lidt ved at anskaffe til en Sognebogsamling, som maaske er ny, og hvor man hellere maa sørge for at have Litteratur til de begyndende Læsere. Men der er andre, som gerne vil gaa lidt videre, og dem har man saa kunnet forsyne med Litteratur fra Statsbiblioteket i Aarhus. Endvidere maa man huske paa, at der er store Strækninger i vort Land, hvor der ikke findes nogen Folkebogsamling. Vi har i de 1,700

Sogne i vort Land kun godt og vel 900 Folkebogsamlinger, og i de Egne, hvor der ikke findes nogen Folkebogsamling, kunde Folk med Læselyst og Læsetrang henvende sig til Statsbiblioteket i Aarhus og faa Bøger dør. Nu er der altsaa lukket for dem. Ganske vist kan Studiekredse, det vil sige Kredse, der bliver enige om at ville studere et eller andet Emne, f. Eks. Nationaløkonomi, skrive til Statsbiblioteket i Aarhus og faa sendt en Kasse med den Slags Litteratur. Men hvor mange Steder tror man, at man ude paa Landet faar oprettet saadanne Studiekredse? Jeg tror ikke, det bliver ret mange Steder. Hvis man saa indvender, at Statsbiblioteket i Aarhus ikke magter denne store Virksomhed udadtil af Hensyn til den indre Ordning, er det ikke rigtigt. I Fjor blev der her vedtaget et Forslag om en Forøgelse af Tilskuddet til Statsbiblioteket i Aarhus, netop til Hjælp ved den indre Ordning; Katalogiseringsarbejdet er nu i fuld og god Gang derovre, og der er altsaa intet som helst i Vejen for, at det store Udlaan kan gaa Side om Side med den indre Ordning. Der kan maaske i det allerhøjeste kræves en Smule ekstra Hjælp til Indpakning af Bøger og til at skrive paa Adressebreve o. s. v.

Jeg vil for øvrigt i Forbindelse hermed gøre opmærksom paa, at den Forklaring, der i Fjor ledsagede Ændringsforslaget til tredje Behandling af Finanslovsforslaget om det øgede Tilskud til Statsbiblioteket i Aarhus, har en saadan Form, at den kan misforstaas. Det hedder saaledes i Ministeriets Skrivelse: „Dels ved en af Ministeriet foranstaltet Undersøgelse, dels ogsaa paa anden Maade er Ministeriet blevet opmærksomt paa, at Katalogiseringsarbejdet ved Statsbiblioteket i Aarhus er kommet saa langt tilbage, at det maa anses for nødvendigt at skaffe Biblioteket en ekstraordinær Bevilling til Støtte af dette Arbejde, hvis ikke hele Bibliotekets Virksomhed skal svækkes i en væsentlig Grad“. Denne Form er jo saadan, at man kan faa Indtryk af, at man fra Statsbibliotekets Side overfor Ministeriet har skjult den virkelige Sammenhæng. Det er ikke rigtigt, og det kan selvfølgelig ikke være Ministeriets Mening at ville give det Udseende af noget saadant. Der er stadig fra Statsbibliotekets Side gjort opmærksom paa, at man maatte have øget Hjælp til Katalogiseringsarbejdet, der er endogsaa, saa vidt jeg ved, af Overbibliotekaren henstillet den Mulighed, at man maatte lukke Statsbiblioteket nogle Maaneder for udelukkende at kaste sig over Katalogiseringen. Jeg skulde slet ikke have